

Indiener: Regine ter Braak, Petra Leferink (D66 Berkelland)

Datum indiening vraag: 26-05-2025

Datum verzending antwoord: 05-06-2025

Onderwerp: Uitvoeringsprogramma Sturingsagenda 2025 Sociaal Domein

Dank voor het toezenden van de monitor en de vooruitblik binnen de Sturingsagenda Sociaal Domein. We waarderen de inspanning om op deze wijze inzicht te geven in de ontwikkelingen binnen de jeugdhulp en Wmo. Vanuit onze rol als kaderstellende raad proberen wij dit document nadrukkelijk in het bredere financiële en beleidsmatige kader te plaatsen, in het bijzonder in relatie tot de perspectiefnota 2025 en verder en de daarin genoemde begrotingsdoelstellingen.

Vraag:

Het sturingsdocument heeft als doel om de kosten van zorg in de hand te houden.

- Welke concrete maatregelen dragen bij aan het realiseren van de in de perspectiefnota opgenomen bezuinigingstaakstelling van €1 miljoen?

Antwoord

De maatregelen in de Sturingsagenda vormen een geheel. De rode lijn in de Sturingsagenda is het realiseren van een verschuiving van zorg naar voorliggende voorzieningen, preventie en welzijn. Er is in die zin geen direct verband tussen de sturingsmaatregelen en de € 1 mln genoemd in de PPN 2025. Alle sturingsmaatregelen gezamenlijk zijn bedoeld om de kosten beheersbaar te houden.

Vraag

- Hoe verhoudt het sturingsdocument zich tot de in de begroting opgenomen financiële doelen?

Antwoord

Allereerst is het belangrijk te benadrukken dat de Jeugdwet en Wmo feitelijk open-einde-regelingen zijn. Als een inwoner voldoet aan de voorwaarden die aan een voorziening gekoppeld zijn, zijn wij in principe gehouden deze voorzieningen toe te kennen. Om ook in de toekomst de uitvoering van de Wmo en Jeugdzorg overeind te houden en bovendien bij te dragen aan een robuuste meerjarige begroting van de gemeente Berkelland, zijn de sturingsmaatregelen met de bijbehorende sturingsagenda opgesteld. Er is bewust voor gekozen hier geen bezuinigingsbedragen aan te koppelen, om deze redenen.

We begroten, zoals vele andere gemeenten in Nederland, op basis van een combinatie van realisatie voorgaande jaren, demografische ontwikkelingen en het VNG-voorspelmodel. Het Sturingsdocument biedt een afgewogen pakket aan maatregelen dat past bij de ontwikkelingen in de wet, denk aan de Hervormingsagenda Jeugd, en de mogelijkheden die we binnen Berkelland hebben en kunnen waarmaken.

Vraag

- Hoe borgt het college dat financiële keuzes op korte termijn niet ten koste gaan van investeringen in preventie die op langere termijn baten opleveren?

Antwoord

Vanuit de sturingsagenda wordt er juist voor gekozen om de preventieve maatregelen en programma's die er zijn te borgen en daar waar mogelijk verder te investeren. Gezien de huidige financiële situatie van de gemeente is het maken van keuzes hierin vereist. Via de PPN doet het college hiervoor voorstellen richting de raad.

Vraag:

Zeker nu preventie een belangrijk uitgangspunt is, vragen wij ons af hoeveel geld aan preventie wordt besteed, welk effect dat heeft op de zorgvraag, en in hoeverre dit leidt tot een daling van de uitgaven op termijn. Dit is momenteel onvoldoende inzichtelijk, terwijl deze informatie cruciaal is voor het kunnen beoordelen van het beleid.

- Kan het college inzicht geven in de totale jaarlijkse uitgaven aan preventieve maatregelen binnen het sociaal domein, welk effect hiervan wordt verwacht op de ontwikkeling van de zorgvraag, en in hoeverre deze inzet bijdraagt aan een daling van de uitgaven op de middellange en lange termijn?

Antwoord

De jaarlijkse uitgaven staan jaarlijks begroot onder speerpunt 050.020-Een sterke sociale basis gericht op preventie en gezondheid. Voor 2025 is dit speerpunt primitief begroot op € 3.238.000. Ook binnen het GALA programma en het IZA zitten preventieve programma's of maatregelen. Dit geheel omvat een diversiteit aan subsidies en bijdragen vooral gericht op het voorkomen van de inzet van maatwerkvoorzieningen jeugdhulp en Wmo. Juist door die diversiteit is uw vraag niet exact te beantwoorden.

In het Document Sturingsmaatregelen die in december naar de raad is gestuurd heeft het college in de bijbehorende raadsbrief aangegeven om twee maal per jaar een Sturingsagenda, een update en een monitor te sturen. Via de monitor meten we de inzet van de jeugdhulp en Wmo ten opzichte van de vorige periode zodat stijging of daling inzichtelijk wordt. In april is de eerste Sturingsagenda 2025 en monitor verstuurd.

Meer concreet: het college heeft ervoor gekozen om in algemene zin de ontwikkelingen te monitoren en niet per maatregel afzonderlijk aan resultaat- of effectmeting te doen. De aard van de preventieve maatregelen is zodanig dat het zeer lastig is het directe effect aan te tonen. We hanteren zo veel als mogelijk bewezen effectieve interventies, ofwel interventies waarvan wetenschappelijke instituten hebben aangetoond dat ze werkzaam. Daar waar we dat zinvol achten zetten we ook vernieuwende concepten in. In enkele gevallen, zoals bijvoorbeeld bij de Herstelgerichte Ondersteuning in de Wmo, voeren we dan wel onderzoek uit.

Vraag:

Bij 'Maatregelen 13, 'sturen regionaal door en ism Sociaal Domein Achterhoek', wordt benadrukt dat gemeenten samenwerken om beter grip te krijgen op de kosten binnen het sociaal domein. Een genoemd voorbeeld is de versterking van het contractmanagement, wat moet bij dragen aan doelmatiger inkoop en uitvoering van zorg. Ondanks deze inspanningen kan het voorkomen dat de werkelijke kosten hoger uitvallen dan verwacht.

-In dat geval rijst de vraag; welke concrete stappen onderneemt de gemeente Berkelland dan op dat moment om de zorg financieel beheersbaar en duurzaam te houden?

Antwoord

De sturingsmaatregelen die voor u liggen zijn de stappen die wij nu al nemen. Er is in de Sturingsagenda geen einddoel bepaald vanaf wanneer we stoppen met het sturen. We gaan dan handelen naar bevind van zaken. We zetten indien nodig nieuwe sturingsmaatregelen in of passen de huidige aan. Dit past ook binnen het begrip een toekomstbestendig sociaal domein. We streven naar een situatie dat de uitvoering van de Wmo en de Jeugdhulp zo passend, kort en licht mogelijk is. Ook via het contractmanagement en toezichtfunctie vanuit Sociaal Domein Achterhoek zien we hierop toe. Concrete plannen specifiek daarvoor volgen nog.

Schriftelijke vragen art. 33

Vraag:

In hoeverre is het huidige monitorings-instrumentarium geschikt om beleidsmatig bij te sturen?

- Zijn de cijfers in de kwartaalmonitor leidend voor bijsturing, of is dit slechts signalerend bedoeld?
- Welke bandbreedte hanteert het college als 'acceptabel' bij financiële afwijkingen?

Indien de cijfers slechts beperkt voorspellend zijn (zoals zelf wordt aangegeven),

- Waarom worden deze dan niet gekoppeld aan eenvoudige, kwartaalgewijze prognoses ('quick & dirty'), bijvoorbeeld per domein of type ondersteuning?

Antwoord

Wij achten de monitor het meest haalbaar, snel en geschikt om de ontwikkelingen te volgen. De uitkomsten daarvan zijn vooral signalerend bedoeld. We denken dat de halfjaarlijkse monitor voldoende informatie geeft om dit snel en goed te kunnen doen. Daar waar nodig kunnen we inzoomen op onderdelen, zoals recentelijk bij de Herstelgerichte Ondersteuning.